

SIMRISHAMN

Brantevik 2121. Målning av Gittan Jönsson

Förslag till en effektiv **KLIMATPOLITIK**

*Rapport från klimatdialog i
Simrishamn våren 2026*

Klimatdialog

Tanken med en klimatdialog i Simrishamns kommun är att en grupp medborgare samlas för att sätta sig in i klimatfrågan. När gruppen skaffat sig grundläggande kunskaper, diskuterar den hur vi i kommunen kan påskynda omställningen till ett ur klimatsynpunkt mer hållbart samhälle. När vi hittat några bra förslag, formulerar vi dem och framför dem till politikerna i kommunen, och kräver att de genomförs under den kommande mandatperioden.

I denna rapport presenteras de förslag som denna klimatdialog har lett fram till.

Simrishamn - förslag till en effektiv KLIMATPOLITIK

Rapport från klimatdialog våren 2026

Augusti 2026

Omslagsbild: Gittan Jönsson

Omslag, layout: Johanna Blomberg

Redaktör: Tore Wizelius

Organisatör: Föreningen HamBo Tillsammans

Medverkande: Johanna Giannone, Tore Wizelius, Stina
Svensson, Gudrun Schyman, m.fl.

En effektiv klimatpolitik för Simrishamn

Klimatförändringen är inte längre ett hot, den pågår redan för fullt. Havsnivån stiger sakta men säkert. Stormarna ökar i antal och styrka, liksom perioder med torka. Grundvattnet sjunker och det har börjat bli svårt att få tillräcklig med dricksvatten, även i Skåne. Omslagsbilden visar hur Brantevik kan se ut om hundra år, när havsnivån stigit och stora delar av samhället ligger under vatten.

Det krävs en beslutsam och effektiv klimatpolitik för att bromsa klimatförändringen. Klimatproblemet är globalt, men ***kommunerna spelar en nyckelroll***. Det är på den nivån politiken kan ge konkreta resultat. Det är här, i vardagen, det ska göras. Det är därför av central betydelse att kommunen tar initiativ till en löpande dialog med oss medborgare. Det är viktigt att kommunen gör en koldioxidbudget som följs upp, så att man kan se resultaten av den klimatpolitik som förs. Kommunen ska ha en pågående klimattedialog, tillsätta ett ***Klimatpolitiskt Råd*** som utvärderar politikens effekter löpande.

Under vintern och våren har arbetsgruppen för klimattedialog i Simrishamn arrangerat fyra föreläsningar med efterföljande diskussion, som har samlat mellan 25 och 45 deltagare, samt ett avslutande möte för att sammanfatta vad som krävs för att kommunen klimatpolitik ska bli effektiv och göra det möjligt att uppnå de miljömål som riksdagen har satt upp för 2030. Resultat av detta rådslag presenteras i denna rapport. Den innehåller förslag om åtgärder inom fyra områden: fiske, energi, vatten och jordbruk. Gruppen har tagit fram förslag på vad som behöver göras inom dessa områden för att uppnå de miljömål som satts upp till 2030.

De viktigaste förslagen som bör genomföras omgående är:

- ◆ **Gå över från industrifiske till kustfiske med lokal förädling**
- ◆ **Inleda ett generationsskifte av vindkraftverk**
- ◆ **Installera solceller på kommunala byggnader**
- ◆ **Gratis kollektivtrafik**
- ◆ **Återställa våtmarker**
- ◆ **Främja ett hållbart jordbruk och lokalt matsystem**

Alla dessa åtgärder leder till att utsläppen av koldioxid och andra klimatgaser minskar.

Utvecklingen går snabbt, i rätt riktning, men ändå alldeles för långsamt för att målen ska hinna uppnås i tid. På flera områden har utvecklingen de senaste åren dessutom gått åt fel håll. Det krävs alltså en mer målinriktad politik för att rädda klimatet.

Det ligger varken i de enskilda medborgarnas eller kommunens makt att rädda klimatet, som ju är ett globalt problem. Av de åtgärder som krävs ligger en hel del på den statliga nivån, med lagstiftning och annat som riksdagen fattar beslut om. Alla politiker har dock sina företrädare i riksdagen som de kan vända sig till för att få gehör för dessa förslag/krav.

Mycket kan göras kommunal nivå. Simrishamns kommun har satt upp ambitiösa klimatmål och strävar efter att så gott som möjligt uppnå dem. Men det räcker inte. Om de förslag som

presenteras här genomförs kommer målen att kunna uppnås snabbare och mer effektivt.
Arbetsgruppen för lokal klimatdialog

Fiske för framtiden

Den storskaliga fiskenäringen, det s.k. industrifisket, påverkar klimatet genom sin energiförbrukning, att driva stora trålare kräver mycket bränsle, och transporterna från Östersjön till fiskmjölsfabriken på Skagen i Danmark och vidaretransporten till fiskodlingar i Norge är långa och ger därför mycket stora utsläpp av koldioxid. Ett lokalt och kustnära fiske är uppenbart mycket mer klimatvänligt. Det är också bättre för det lokala näringslivet.

◆ Utveckla lokala fiskehamnar och infrastruktur

Idag är 70 procent av det totala fisket i Östersjön koncentrerat på sex stora trålare som fiskar minst 10 ton per timme och fångsten används uteslutande för att tillverka fiskmjöl. Det kustnära fisket med mindre båtar har nästan försvunnit. Det är helt nödvändigt att begränsa och på sikt stoppa det industriella fisket. Kommunen bör stödja det kustnära fisket i Simrishamn genom att utveckla lokala fiskehamnar och infrastruktur.

◆ Lobba på riksnivå för att motverka industrifiskets dominans

Det är uteslutande trålare från västkusten som industrifiskar i Östersjön. De är en stark lobbygrupp som påverkar på riksnivå och motarbetar den lokala nivån (kommun och region), när det gäller resursfördelningen inom fiskenäringen.

◆ Kräv att kvoterna för fisket ändras så att fiskbestånden slutar minska och att fiskeperioder respekteras

Vi måste gå mot lägre kvoter och mot en period av anpassat fiske. Det ska vara förbjudet att fiska under perioderna när sillen, skarpsillen och torsken leker. Fiskeperioderna respekteras idag inte av industrifisket. Det småskaliga kustnära fisket är det enda som kan livnära sig på lägre fångster kopplat till livsmedelsförsörjningen.

◆ **Verka för att icke-segmenterat fiske tillåts**

Idag tillåts bara segmenterat fiske i Sverige. En båt som fiskar torsk kan inte fiska sill. Det är en begränsning som är problematisk när fiskeuttag begränsas och vi står inför att fiska i varmare hav.

◆ **Stimulera utvecklingen av innovationer inom fisket och fiskförädling**

Marint Centrum i Simrishamn är ett exempel som behöver spridas till andra hamnar för att ha kapacitet att analysera utvecklingen av fiskbestånden, fiskenäringen och livsmedelsomsättningen och vilka åtgärder som behövs för att samordna fiskens väg från hav till bord: Fisket som prioriteras för konsumtion ska samordna kvoter, fiskeperioder, landning av fisk, fiskberedning (Skillinge Fisk Impex) och framtida konsumtion.

◆ **Bilda en Arbetsgrupp med representanter från partierna i Simrishamn**

Arbetsgruppen ska analysera beredskapsproblematiken och förslag till ändringar. En stark röst behövs från Simrishamns Kommun för att sprida problemformuleringar och behov av åtgärder till rikspolitiken. Ökad kunskap om fisket är helt nödvändigt inom politiken. Arbetsgruppen kan bidra till att få fram snabba beslut om åtgärder – som under pandemin – för att komma till rätta med dagens utmaningar för fiskenäringen.

Öka takten i energiomställningen

Planera för fortsatt utbyggnad av vindkraft och solceller för att göra kommunen minst självförsörjande med förnybar energi. Fortsätt omställningen av bilar och arbetsfordon till eldrift, samt gör kollektivtrafiken gratis så att färre behöver använda bilen.

Kommunens mål bör vara att bli minst självförsörjande med förnybar energi, alltså att det ska produceras minst lika mycket förnybar energi i kommunen som förbrukas varje år och att fossilbaserad energi ska fasas ut så snabbt som möjligt. Med tanke på att Simrishamn är ett av de områden där vinden blåser och solen skiner allra mest i Sverige, kan detta mål sättas betydligt högre, så att vi delar med oss av dessa naturresurser till andra delar av Sverige.

♦ Främja ett generationsskifte av äldre vindkraftverk

Det finns idag 20 vindkraftverk i kommunen, av dem är fyra äldre än 20 år som bör bytas ut mot nya större och effektivare verk. Kommunen kan främja ett generationsskifte genom att garantera vindkraftsägarna att inte lägga in något kommunalt veto mot ett byte av dessa verk, när man är överens om de nya verkens placering. Ett generationsskifte kommer att flerdubbla vindkraftverkens produktion.

♦ Tillåt vindkraftverk där det blåser bäst

Några få stora vindkraftverk producerar lika mycket el som många små verk, om de placeras där det blåser bäst, i öppna landskap i närheten av kusten. I skogklädda områden längre in i landet behövs betydligt högre torn och verken producerar trots det inte lika bra. Det blir sämre ekonomi och inga projektörer kommer att bygga vindkraftverk där.

I det öppna jordbrukslandskapet med monokulturer finns det ingen biologisk mångfald eller häckande rovfåglar att ta hänsyn till. Det öppna landskapet har ett stort värde för landskapsbilden, men det skulle räcka med en eller två grupper med tre verk vardera för att utnyttja denna fantastiska vindresurs. Det skulle ge ett mycket stort bidrag till Simrishamns elförsörjning – ca 100 GWh per år. Kommunen bör omgående påbörja en planering av ett

generationsskifte samt för ökad utbyggnad av vindkraft.

◆ **Solceller på kommunala fastigheters tak**

Solceller har utvecklats snabbt, blivit effektivare och gått ner i pris. Det finns också gott om solceller i kommunen, både på privata villor, lantbrukens ekonomibyggnader och fristående på mark. Kommunens fastighetsbolag och Simrishamnsbostäder bör utnyttja sina takytor till fullo. Kommunen bör kräva att solceller installeras på all nybyggnation. Vidare att installera batterier som energilager till dessa för att utnyttja en större del till fastigheterna elförsörjning.

◆ **Främja energilager**

Det byggs numera energilager i form av batteribanker anslutna till elnätet. De spelar en allt viktigare roll för elnätets stabilitet, och kan lagra överskottsproduktion från natt till dag. Kommunen bör ställa sig positiv till ansökningar om att bygga fler energilager.

◆ **Kommunala fordon bör drivas av el**

Utvecklingen av eldrivna fordon har gått snabbt, och det börjar finnas även eldrivna arbetsmaskiner. Det finns också gott om laddstolpar. Många av kommunens fordon drivs nu också av el. För att driva på utvecklingen bör även arbetsmaskiner gå över till eldrift, så långt möjligt, och detta krav kan också ställas vid upphandling av entreprenader.

◆ **Effektivisera energianvändningen**

Den miljövänligaste kilowattimmen är den som inte används. Det finns mycket energisnål teknik inom de flesta områden och sådan energisnål utrustning bör installeras så snabbt det går.

◆ **Gratis kollektivtrafik**

Privatbilismen och landsvägstransporter står för de största utsläppen av koldioxid, och tycks svårast att få bukt med. Det bästa sättet att få ner dessa utsläpp är att få människor att välja kollektivtrafik i stället för privatbilism.

Det första landet i världen som har helt gratis kollektivtrafik för alla överallt är Luxemburg. Man kan åka fritt med alla tåg, spårvagnar och bussar i hela landet utan biljett.

Staden Montpellier i Frankrike erbjuder helt gratis bussar och spårvagnar för alla som är folkbokförda i regionen. Också Tallinn i Estland har gratis kollektivtrafik. Även i Sverige finns det kommuner där kollektivtrafiken är gratis; Avesta, Sala, Fagersta, Ockelbo och Övertorneå, medan Kiruna har ett buskort för 100 kr per år!!

Om kollektivtrafiken blir gratis för alla i Simrishamn kommer många att byta från privatbil till att åka kollektivt av ekonomiska skäl.

Det livsviktiga vattnet

I det skånska odlingslandskapet har upp till 90 procent av det naturliga vattnet försvunnit till följd av utdikning och effektivisering av jordbruket. Detta har lett till snabbare vattenflöden, ökat näringsläckage, minskad biologisk mångfald och ökad sårbarhet vid både torka och skyfall. Samtidigt visar både forskning och lokala erfarenheter att återställning av våtmarker och vattendrag är en av de mest effektiva åtgärderna för att möta dessa utmaningar.

I Simrishamns kommun pågår satsningar på våtmarker, bland annat ett projekt 2025–2029 som omfattar cirka 10 hektar. Det är ett viktigt steg framåt, men omfattningen är mycket liten i relation till kommunens totala yta och till den takt som naturvärden och vattenhållande förmåga förloras. Ambitionen behöver höjas betydligt, till nivåer där återställda ytor överstiger de som dräneras. Ett riktmärke bör vara cirka 1 procent av kommunens yta, vilket motsvarar 390 hektar.

Återställning kan ske genom pluggning av diken, återmeandring¹ av vattendrag, iläggning av sten och grus samt integrering av våtmarker i beteslandskap. Oderbäcken, Klammersbäck och delar av Tommarpsån visar vilka konkreta positiva effekter för vattenhållning och biologiska värden som dessa åtgärder har.

Vatten behöver hållas kvar i landskapet. Det är avgörande för klimatanpassning, bevattningsmöjligheter i jordbruket, minskad översvämningsrisk samt förbättrad vattenkvalitet. Även dagvattenhantering är ett viktigt område, där lokal infiltration bör prioriteras framför att leda vatten till avloppssystemen.

¹ Att återställa vattendragens slingrande lopp

Investeringar i restaurering av våtmarker och natur är samhällsekonomiskt lönsamt. Det kan ge upp till åtta gånger tillbaka på varje investerad krona!²

För att lyckas krävs ökad samverkan och kunskapsspridning. Fler markägare och invånare behöver involveras i arbetet, i linje med EU:s vattendirektiv. Det finns goda möjligheter att arbeta med folkbildning, exempelvis genom informationsinsatser vid naturområden och genom att skapa forum för dialog och erfarenhetsutbyte.

Det finns även behov av bättre planeringsunderlag, som vattenbudgetar för olika avrinningsområden, som visar tillgång och behov av vatten över året. Detta kan visa var åtgärder ger störst effekt och utgöra grund för samarbete över kommungränser. Befintliga metoder och konsulter kan användas för att identifiera historiska vattenflöden och prioritera insatser utifrån klimatnytta och biologisk mångfald.

Erfarenheter visar att vissa våtmarker kräver underhåll för att inte växa igen eller tappa vattennivå. Därför behöver nuvarande system med långvarigt markägaransvar kompletteras med stöd och resurser. Det finns också potential att utveckla nya finansieringsmodeller, som kolkrediter kopplade till våtmarker.

En snabbare och mer omfattande återställning av våtmarker och vattendrag är en viktig investering för att motverka en accelererande klimatkris. Det är nödvändigt för klimatanpassning, ökad kolinlagring, bättre vattenkvalitet, ökad biologisk mångfald och ett mer hållbart jordbruk.

Vi föreslår därför att kommunen ska:

- ◆ **Höja ambitionsnivån** för återställning av våtmarker och vattendrag, med tydliga och mer omfattande arealmål (t.ex. i nivå med 1 procent av kommunens yta)
- ◆ **Prioritera avrinningsområdet för Tommarpsån**, som pilot- och visningsexempel för kommuninvånarna.
- ◆ **Genomföra konkreta restaureringsåtgärder av Tommarpsån och andra avrinningsområden genom:**
 - återmeandring av vattendrag
 - pluggning av diken och återvätning av marker
 - anläggning av multifunktionella bevattningsdammar³
 - iläggning av sten och grus i vattendrag
 - plantering av träd längs vattendrag för ökad skugga och biologisk mångfald
 - åtgärda avloppsledningsnätet så bräddningar undviks (t ex Bjärsjö pumpstation)

² Se <https://gca.org/news/new-report-shows-investing-in-nature-can-deliver-up-to-eight-dollars-in-benefits-for-every-dollar-spent-on-climate-adaptation/>

³ Dammar som även gynnar biologisk mångfald

- ◆ **Integrera våtmarker i betesmarker**
- ◆ **Ta fram vattenbudgetar** för olika avrinningsområden som planeringsunderlag och grund för samverkan över kommungränser och mellan olika behov inom kommunen.
- ◆ **Utse en samordnare** för våtmarks- och vattenfrågor som kan driva arbetet, samverka med markägare, söka finansiering över kommungränserna och nyttja EU-finansierade stöd.
- ◆ **Identifiera historiska vattenflöden** genom att använda befintliga metoder och expertis och prioritera de åtgärder som har störst effekt.
- ◆ **Utveckla avlopps- och dagvattenhanteringen**, med fokus på lokal infiltration och minskat inflöde till avloppssystemen. Generellt ska både vatten- och avloppsledningar åtgärdas för en bättre vattenhushållning och vattenmiljö, samt åtgärder gällande bristfälliga enskilda avlopp påskyndas.
- ◆ **Stärka folkbildning och engagemang**, genom:
 - information på tavlor vid naturområden (t.ex. Hallamölla, Forsemölla och Strätemölla)
 - att skapa forum för dialog och kunskapsutbyte
 - att sprida goda exempel (t.ex. Oderbäcken)
- ◆ **Öka informationen till markägare** om de bidragsom kan sökas för att återställa en våtmark eller anlägga en damm och skapa drivkrafter och stöd till markägare för återvätning och långsiktigt underhåll av våtmarker.
- ◆ **Utveckla nya finansieringslösningar** via kolkrediter eller fonder kopplade till våtmarksprojekt
- ◆ **Arbeta i linje med EU:s vattendirektiv och naturrestaureringsförordning** samt aktivt involvera fler aktörer som kan driva arbetet, samverka med markägare, angränsande kommuner och nyttja nationella och EU-finansierade stöd.
- ◆ **Verka för att Simrishamns kommun och Österlen blir ett biosfärområde**

Vi föreslår dessutom att kommunen:

- ◆ Satsar på omfattande folkbildning om vatten, våtmarker och vattendrag
- ◆ Ökar invånarnas kunskap om vattnets kretslopp och betydelse i landskapet
- ◆ Informerar om hur hushåll kan minska sin vattenanvändning i vardagen
- ◆ Använder skolor, informationsplatser och skyltning för att nå ut brett
- ◆ Skapar lokala forum för dialog, engagemang och kunskapsutbyte

Främja ekologiskt hållbart jordbruk och lokalt matsystem

Jordbrukets klimatutsläpp utgörs till största delen av lustgas från höga kvävenivåer i marken, koldioxid från utdikade mulljordar och metan från idisslarnas matsmältning. När det gäller fossila utsläpp kommer den största andelen från tillverkning av konstgödsel. Biologisk mångfald och fungerande ekosystem är också kritiska och hänger ihop med klimatproblematiken.

Vår samtida matproduktion är mycket sårbar, inte bara i ett beredskapsperspektiv utan också sett till de stora klimatförändringar vi nu kan förvänta oss. Dagens jordbruk är beroende av fossila bränslen och importerade insatsmedel⁴. En centraliserad – ofta global – förädling och distribution försvårar matförsörjningen i händelse av kriser och störningar.

Det intensiva jordbruket påverkar miljön inte minst i vår kommun, med övergödning i Östersjön och bekämpningsmedel i grundvattnet som resultat. Det skadar ekosystem och biologisk mångfald på land och i vatten.

En alarmerande rapport från brittiska säkerhetstjänsten förra året⁵ pekar ut kollapsande

4 Främst konstgödsel, växtskyddsmedel, proteinfoder och fröer.

5 <https://www.gov.uk/government/publications/nature-security-assessment-on-global-biodiversity-loss-ecosystem->

ekosystem och utarmad biologisk mångfald som en stor risk för mat- och vattenförsörjning. Det är enligt rapporten det globalt största hotet mot vår säkerhet. Det finns alltså mycket starka skäl att ställa om till en matproduktion som inte sprider naturfrämmande bekämpningsmedel i jord och vatten, som hushållar med resurser, minimerar transporter och förbättrar artrikedom och jordens kol- och vattenhållande förmåga.

Vi kräver därför att kommunen, i linje med sin egen hållbarhetspolicy för 2025-2035, aktivt verkar för att öka andelen jordbruk som odlar ekologiskt, regenerativt⁶, experimenterar med trädjordbruk (agroforestry) och med fleråriga grödor. Vidare verkar för att stärka lokal produktion, förädling och distribution av mat. Allt för att minska klimatpåverkan, skydda vatten och biologisk mångfald samt öka livsmedelssäkerhet och beredskap.

1. Ekologiska och lokala inköp i kommunala kök

Andelen ekologiska varor i inköpen till Simrishamns kommunala kök uppgår idag endast till 6 procent, näst lägst bland de skånska kommunerna och långt under det nationella snittet på runt 30 procent. Kommuner som Malmö och Lund har redan uppnått en andel på 60 procent. EU har som mål att 25 procent av jordbruksmarken ska odlas ekologiskt senast 2030⁷. Hållbarhetspolicyn ger kommunen mandat att aktivt främja ekologisk och lokal produktion genom inköp och upphandlingar.

Vi föreslår därför:

- ◆ att kommunens inköp av ekologiska livsmedel omgående ökas till minst 25 procent räknat i ekonomiskt värde, med målet 60 procent senast 2030. Inköp av både ekologiska och andra varor ska i första hand göras från producenter i kommunen, i andra hand från grannkommuner, i tredje hand regionalt, fjärde hand övriga Sverige och sista hand övriga världen. Importerade varor bör alltid vara ekologiska, eftersom användningen av bekämpningsmedel är betydligt högre i de flesta andra länder.
- ◆ att kommunen upparbetar affärskontakter med lokala producenter via DIS (dynamisk upphandling)
- ◆ att man startar en lokal ”samordnad varudistribution” i någon form som möjliggör för småproducenter att leverera.

För inspiration hänvisar vi till bland andra Södertäljes projekt KISMET, inom ramen för EU-finansierade utvecklingsnoden Matlust⁸

[collapse-and-national-security](#)

6 Bruka jorden med målet om en bördig jord, det vill säga en jord som är levande, står emot påfrestningar och som har en förmåga att reparera sig.

7 I Sverige odlas 16% av jordbruksmarken ekologiskt, i Skåne 6% och i Simrishamns kommun endast 3%.

8 <https://matlust.eu/projekt/kismet/>

2. Inventering och livsmedelsplan

Vi föreslår:

- ◆ att kommunen kartlägger brister och styrkor i lokal produktionskapacitet, möjligheter till förädling och logistiska behov. Resultatet ska utgöra underlag för en **kommunal livsmedelsplan** och integreras i översiktsplanen och näringslivsstrategin. Målet är att skapa ”cirkulära lantbruk” som försörjer närområdet och där växtnäring i avfall och avlopp kan återcirkuleras till jorden. Småskalighet och en mångfald av produktionsmetoder och grödor ska i sig ses som ett värde ur resiliens-⁹ och beredskapsperspektiv.

Även här kan vi hänvisa till flera projekt inom ramen för EU-finansierade Matlust¹⁰, bland annat det avslutade ”Ekodistrikt Sörmland”.

3. Aktivt främja lokal förädling och distribution

Vi föreslår:

- ◆ att kommunen aktivt stöttar etablering av mindre förädlingsenheter (t ex kvarn, renseri, packeri) och modeller för samordnad varudistribution genom att agera samordnare, projektpartner och underlätta tillgång till lokaler/mark samt söka externa utvecklingsmedel. Detta stärker både lokalt entreprenörskap och beredskap.

Simrishamns kommun är redan partner i *Hållbart Skåne* där ett av utvecklingsprojekten, TrueFoods, berör dessa frågor och där det finns kompetens att luta sig mot. Utöver detta finns det just nu mycket projektpengar att söka för lokal beredskap och landsbygdsutveckling och många småskaliga aktörer som vill utveckla. Detta är också i linje med vad kommunens hållbarhetspolicy säger om partnerskap och samverkan för hållbar utveckling.

4. Värna jordbruksmarken

Vi föreslår:

- ◆ att kommunen fastställer en **markpolicy** som prioriterar skydd av produktiv jordbruksmark i planarbetet och vid markanvisning, i linje med hållbarhetspolicyns prioritering av långsiktiga miljöåtgärder.
- ◆ att den kommunala jordbruksmarken om sammanlagt 450 ha åkermark och 100 ha betesmark ska användas för livsmedelsproduktion och beredskap. Arrendeavtal ska ges längre löptider för att möjliggöra investeringar. Vattentillgång i anslutning till

⁹ Motståndskraft och anpassningsförmåga

¹⁰ www.matlust.eu

betesmark behöver säkras. Skötselavtalen kan användas som styrmedel för att ställa om till ekologiskt bruk, läplanteringar med matbärande träd eller för experiment med regenerativa metoder, inte minst med tanke på grundvatten och vattendrag.

Enligt Jordbruksverket är över en tredjedel av de som driver enskilda jordbruk idag över 65 år. Bara en fjärdedel är under 50 år. Trösklarna vid både generationsskiften och nyetablering är idag oerhört stora, samtidigt som en vital grön sektor är helt avgörande för livsmedelsförsörjning och klimatomställning. Vi föreslår därför:

- ◆ att kommunen hittar modeller som minskar dessa trösklar, genom rådgivning och informationsstöd vid generationsskiften och nyetablering, samt tillhandahålla mark- och företagsstöd som minskar trösklarna för unga och nya odlare, både för traditionella lantbruk och mer småskalig frukt- och grönsaksproduktion.

5. Offentliga grönytor som resurs

Vi föreslår också:

- ◆ att kommunen satsar på skolträdgårdar, matbärande träd (hassel, valnöt, kastanj samt fruktträd och bärbuskar) i parker och på allmänningar, stöttar initiativ till gemensamma odlingsytor samt samarbete mellan skolor och lokala gårdar för praktik och kompetensutveckling. En kommunal matskog längs Tommarpsån skulle vara en bra investering både i matsäkerhet, naturkontakt och vattenkvalitet. Åtgärderna syftar till att öka tillgången på stads- och bynära råvaror och främja kunskap och framtida arbetskraft för hållbar matproduktion.
- ◆ att kommunen inrättar ett rådgivande träd- och odlingsråd för att kvalitetssäkra art- och sortval samt skötsel.

I Simrishamns kommun finns redan en av Sveriges första odlingar av kastanj och valnöt på Båt i skogen och lokal kunskap om matskogar som framtida komplement till odling på åkermark¹¹. Kommunen är också partner i *Hållbart Skåne* där ett av utvecklingsprojekten, NUTS, berör behovet av ökad nötodling i de skånska kommunerna, även där finns kunskap att hämta.

¹¹ se t ex projektet Matskog Göteborg, <https://matskog.samarbetet.org/>

Övergripande förslag

Förutom dessa förslag för fiske, energi, vatten och lantbruk finns det några övergripande förslag:

- ◆ **Utarbeta en beredskapspolicy**

Livsmedelsberedskap är kommunens ansvar. Kommunen bör ta fram en policy för beredskap vid klimatkriser och väpnade konflikter.

- ◆ **Klimatpolitiskt råd och koldioxidbudget för kommunen**

Kommunen bör inrätta ett klimatpolitiskt råd som ska granska om politiken som förs ger tillräckliga effekter när det gäller minskning av utsläpp av koldioxid och andra klimatgaser, samt upprätta en koldioxidbudget så att klimatåtgärdernas effekter kan följas.

Kommunens klimatpolitik för kommande år

Långsiktighet är avgörande för att Simrishamns kommun ska bibehålla och stärka sina värden och vara en attraktiv och hälsosam plats att leva på för såväl nuvarande som kommande generationer. Klimatanpassning och åtgärder för att motverka klimatförändringarna behöver genomföras *nu* och måste ses som investeringar för många år framöver. Avgörande för att detta ska lyckas är att hela samhället involveras.

Denna rapport har skickats till samtliga politiska partier i Simrishamns kommun. Vi förväntar oss att de ställning till dessa förslag före valet, så att medborgarna får veta hur de ställer sig till dessa åtgärder som kan bromsa klimatförändringarna före valet i september.

Arbetsgruppen för klimattedialog i Simrishamn